

Müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin banisi: xilaskarlıq və quruculuq missiyası

Müasir tarix bir çox hallarda lider fenomeninin cəmiyyətlərin taleyində həlledici rol oynadığını sübut etmişdir. Tarixi inkişaf proseslərinin mürəkkəbliyi və ziddiyyətləri fonunda global siyasi və iqtisadi meyilləri dəqiq qiymətləndirməyi bacaran, onları xalqının və dövlətinin mənafeyi naminə mahir şəkildə yönləndirən şəxsiyyətlər dövlətçilik tarixində silinməz iz buraxırlar. Belə liderlər zamanın çağırışlarını dərinlən dərk edir, xalqlarını mürəkkəb sınaqlardan uğurla çıxarır, sabitlik və inkişaf üçün etibarlı yol xəritəsi formalaşdırırlar. Azərbaycan tarixində bu fenomen şəxsiyyətin adı ümummilli lider Heydər Əliyevlə bağlıdır. Ulu öndər Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin memarı, onun ideya əsaslarını və institusional təməlini yaranan, dövlətçiliyimizi zamanın çətin sınaqlarından çıxarıb gələcəyə daşıyan nadir tarixi şəxsiyyət kimi millət yaddaşına əbədi həkk olunmuşdur.

Azərbaycan xalqının XX əsrdə yetişdirdiyi ən böyük siyasi lider, dünya miqyasında tanınan dövlət xadimi olan ulu öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti Azərbaycan tarixində müstəsna yer tutur. Müstəqillik dövrünün bütün mühüm mərhələləri məhz onun adı ilə bağlıdır. Onun rəhbərliyi ilə müstəqilliyini yenidən qazanan Azərbaycan Respublikası ağır tarixi sınaqlardan keçmiş, lakin düzgün idarəçilik və strateji baxış nəticəsində sabitliyə, inkişaf və beynəlxalq nüfuza qovuşmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına təkcə siyasi müstəqillik deyil, həm də milli dövlətçilik ideologiyası, sosial-iqtisadi inkişaf modeli, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu ənənələri bəxş etmişdir. Onun müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində Azərbaycan XX əsrin sonunda müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra varlığı real təhlükə altında olan bir dövlətdən regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Əldə olunmuş sabitlik, davamlı iqtisadi artım və beynəlxalq nüfuzun yüksəlişi məhz ümummilli liderin təməlini qoyduğu dövlət idarəçiliyi fəlsəfəsinin təzahürüdür.

Ulu öndər Heydər Əliyev hələ Sovet İttifaqı dövründə Azərbaycan SSR-nin rəhbəri kimi fəaliyyət göstərdiyi illərdə respublikamızın hərtərəfli inkişafına xidmət edən genişmiqyaslı və uzaqgörən islahatlar həyata keçirmişdir. Onun rəhbərliyi altında ölkənin sosial-iqtisadi potensialının artırılması, elmi-texniki irəliləyişin təşviq olunması və mədəni quruculuğun dərinləşdirilməsi sahəsində misilsiz işlər görülmüş, bu istiqamətlər üzrə keyfiyyətə yeni mərhələyə keçid təmin edilmişdir. Həmin dövrdə Azərbaycan sənayeləşmə prosesinə fəal şəkildə qoşulmuş, ağır və yüngül sənaye sahələrində onlarca yeni müəssisə və zavod istifadəyə verilmiş, kənd təsərrüfatı və energetika sahələrində əsaslı yenidənqurmalar aparılmışdır. Bu təşəbbüslər nəticəsində Azərbaycan SSR ittifaq miqyasında qabaqcıl və dinamik inkişaf edən respublikalardan birinə çevrilmiş, milli iqtisadiyyatın strukturu zənginləşdirilmiş və onun dayanıqlı inkişafı üçün əsaslı zəmin yaradılmışdır. Eyni zamanda, ümummilli lider Heydər Əliyev təhsilin inkişafını və yüksək ixtisaslı milli kadrların hazırlanmasını dövlət siyasə-

tinin prioritet istiqaməti kimi müəyyən etmişdi. Onun təşəbbüsü və bilavasitə nəzarəti ilə Azərbaycanda məktəb və ali təhsil müəssisələrinin sayı artırılmış, texniki peşə təhsili gücləndirilmiş, qabaqcıl təhsil proqramları tətbiq olunmuş və ixtisaslı müəllim kadrlarının hazırlanmasına xüsusi diqqət yetirilmişdir. Ən mühüm addımlardan biri də Heydər Əliyevin göstərişi ilə Azərbaycanın müxtəlif regionlarından olan gənclərin SSRİ-nin nüfuzlu ali məktəblərinə göndərilməsi olmuşdur. Bu gənclər mühəndislik, idarəetmə, herb, tibb, iqtisadiyyat və digər strateji sahələr üzrə təhsil alaraq respublikaya qayıtdıqdan sonra milli kadr potensialının formalaşmasında mühüm rol oynamışlar. Bununla yanaşı, Heydər Əliyev milli özünüdərk, milli şüurun və dövlətçilik ideyalarının təşəkkül tapmasına və güclənməsinə xüsusi önəm verirdi. Onun rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqının tarixinin, mədəniyyətinin, ədəbiyyatının, incəsənətinin təbliği və öyrənilməsi geniş vüsət aldı, milli irsin qorunması və gələcək nəsillərə ötürülməsi üçün kompleks tədbirlər görüldü. Azərbaycanın tarixi şəxsiyyətlərinin, görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərinin irsinin araşdırılması, yeni elmi mərkəzlərin yaradılması və müxtəlif yubileylərin keçirilməsi milli kimlik və qürur hissinin yüksəlməsinə təkan verdi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin həmin illərdə yaratdığı ideoloji, kadr və iqtisadi baza sonrakı müstəqillik dövründə ölkənin idarə olunmasında, strateji qərarların qəbulunda və dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsində həyati əhəmiyyət kəsb etdi. Sovet dövründə formalaşan bu kadrlar müstəqillik illərində Azərbaycanın idarəetmə sistemində, siyasi və iqtisadi institutların təşəkkülündə fəal iştirak etdilər və ölkənin müasir inkişaf modelinin qurulmasında aparıcı mövqelər tutdular.

Ulu öndər qısa müddət ərzində həm daxili idarəetmə sahəsində sabitlik yaratdı, həm də xarici siyasətdə balanslı və pragmatik kurs müəyyənləşdirdi. Azərbaycan beynəlxalq təcriddən çıxaraq dünya dövlətləri və nüfuzlu təşkilatlarla əməkdaşlıq etməyə başladı.

dular. Beləliklə, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan SSR-yə rəhbərlik etdiyi dövr yalnız iqtisadi göstəricilərlə deyil, həm də milli təfəkkürün formalaşması, kadr potensialının yaradılması və müstəqil dövlətçiliyin təməl prinsiplərinin təşəkkülü baxımından strateji əhəmiyyət daşıyır. Bu irs bu gün də Azərbaycan dövlətinin inkişaf strategiyasının əsas dayaqlarından biri olaraq qalmaqdadır.

XX əsrin sonlarında beynəlxalq münasibətlər sistemində dərin struktur dəyişiklikləri baş verdi və dünya yeni bir geosiyasi düzənə qədəm qoydu. Soyuq müharibənin başa çatması və ideoloji blokların çökməsi nəticəsində yaranan bu yeni dövrdə bir sıra imperiyalar parçalandı, onların tərkibindəki xalqlar müstəqil dövlət quruculuğu istiqamətində hərəkətə keçdilər. Bu prosesin ən mühüm mərhələlərindən biri də Sovet İttifaqının dağılması və bunun fonunda milli azadlıq hərəkatlarının geniş vüsət alması idi. Azərbaycan xalqı da bu tarixi fürsəti dəyərləndirərək uzun illər arzuladığı istiqbalıyyətini reallaşdırmaq üçün mübarizəyə qalxdı. 1988-ci ildən etibarən ölkədə milli özünüdərk, azadlıq idealları və dövlət müstəqilliyi uğrunda mübarizə geniş vüsət

*Baxtiyar Nəbiyev
YAP Yasamal rayon
təşkilatının sədri*

aldı. Lakin bu mübarizə asan və maneəsiz olmadı, əksinə, son dərəcə mürəkkəb, faciəli və ağırlı bir mərhələdən keçdi.

1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsi bu mübarizənin ən dəhşətli səhifələrindən biri oldu. SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Bakıya yeridilən hərbi hissələr yüzlərlə günahsız insanı qətlə yetirdi, xalqın azadlıq arzusu və müstəqillik iradəsi qan içində boğulmağa çalışıldı. Lakin bu hadisə əksinə olaraq Azərbaycan xalqının milli birliyini daha da gücləndirdi və müstəqillik ideyalarına olan inamı artırdı. Eyni zamanda, Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və hərbi təcavüzü, tarixə qovuşmuş "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi"nin alovlanması, bir milyondan artıq soydaşımızın doğma torpaqlarından didərgin düşməsi müstəqillik yolunda ölkəmizin qarşısında ciddi maneələr yaratdı. Üstəlik, bu dövrdə ölkə daxilində baş verən siyasi gərginliklər, hakimiyyət böhranları, silahlı qarşı-

qətiyyətli qərarları sayəsində Azərbaycanda vətəndaş qarşıdurmalarının qarşısı alındı, konstitusion quruluş bərpa edildi, dövlət institutlarının fəaliyyəti canlandırıldı və sabitlik təmin olundu. Ən mühüm məsələlərdən biri də odur ki, Heydər Əliyev ölkədə milli həmrəyliyin və hüquqi dövlət quruculuğunun əsaslarını formalaşdıraraq, Azərbaycanı parçalanmaq təhlükəsindən xilas etdi.

Ulu öndər qısa müddət ərzində həm daxili idarəetmə sahəsində sabitlik yaratdı, həm də xarici siyasətdə balanslı və pragmatik kurs müəyyənləşdirdi. Azərbaycan beynəlxalq təcriddən çıxaraq dünya dövlətləri və nüfuzlu təşkilatlarla əməkdaşlıq etməyə başladı. Bir tərəfdən Ermənistanın işğalçı siyasətinə qarşı beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanan mövqe sərgiləndi, digər tərəfdən isə xarici sərmayələrin cəlb olunması ilə neft strategiyası əsasında iqtisadi inkişafın təməlləri qoyuldu. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə ölkəmiz təkcə regional deyil, həm də global miqyasda sabit və etibarlı tərəfdaş kimi tanınmağa başladı.

Beləliklə, XX əsrin sonunda Azərbaycanın müstəqilliyi real məzmun və keyfiyyət qazandı, dövlətçiliyin əsas prinsipləri təsbit edildi və gələcək inkişafın strateji xətti müəyyənləşdirildi. Bütün bu nailiyyətlərin mərkəzində isə ümummilli lider Heydər Əliyevin xilaskar missiyası, müdrikliliyi və yenilməz liderlik keyfiyyətləri dayanırdı. Onun həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində Azərbaycanın müstəqilliyi dönməz xarakter aldı və müasir dövlət quruculuğunun əsası qoyuldu.

Ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi həyata keçirdiyi siyasət Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi güclənməsinin əsası təşkil etmişdir. Onun rəhbərliyi ilə Konstitusiyanın qəbul olunması, ordu quruculuğu, neft strategiyasının hazırlanması və həyata keçirilməsi, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti prinsiplərinin formalaşdırılması, beynəlxalq münasibətlərin çoxtərəfli əsasda qurulması və regionun sabitlik adasına çevrilməsi müstəqil dövlətçiliyimizin təməl sütunlarını təşkil etmişdir. Ulu Öndərin siyasi təfəkkürü milli dövlətçiliyin əsası təşkil etmişdir. Onun baxışında müstəqil dövlət ideyası milli kimliklə, xalqın iradəsi ilə və təhlükəsiz sabah anlayışı ilə üzvi surətdə bağlı idi.

Ümummilli Liderin ilk və ən mühüm addımlarından biri ölkədə sabitliyin və konstitusiyachılığın bərqərar edilməsi oldu. Onun rəhbərliyi ilə qanunsuz silahlı birləşmələr tərkisilahlı edildi, hüquqi dövlətin əsasları qoyuldu, milli ordu formalaşdırıldı və dövlət institutları bərpa edildi. Paralel olaraq, sosial-iqtisadi sahədə köklü islahatlara start verildi. Ulu öndər müasir Azərbaycanın inkişaf yolunun bazar iqtisadiyyatına əsaslanan azad iqtisadi münasibətlərdən keçdiyini bəyan etdi. 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanmış "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycan tarixində neft strategiyasının əsası qoyaraq ölkəmizə böyük həcmdə xarici sərmayənin cəlb edilməsinə və iqtisadi dirçəlişə zəmin yaratdı. "Əsrin müqaviləsi" ilə Azərbaycan dünya enerji bazarına çıxış əldə etdi, beynəlxalq investisiyaların mərkəzinə çevrildi. Bu strategiya yalnız iqtisadi inkişafı məhdudlaşmadı, eyni zamanda Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini də artırdı. Heydər Əliyevin siyasi uzaqgörənliyi nəticəsində həyata keçirilən bu layihələr Azərbaycanı enerji təhlükəsizliyi sahəsində etibarlı tərəfdaşa çevirdi.

Ulu Öndərin xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışı təkcə siyasi dəyişiklik deyildi, bu, milli ruhun dirçəlişi, dövlətçiliyin real əsaslar üzərində qurulması və xalqın gələcəyə olan inamının bərpası idi. Məhz Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Konstitusiyasında milli dövlətçilik ideyası öz hüquqi əsasını tapdı. Milli dəyərlərin qorunması, vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi və tarixi yaddaşın bərpası dövlət siyasətinin mühüm istiqamətinə çevrildi. Heydər Əliyev öz xilaskarlıq missiyasını böyük quruculuq fəaliyyəti ilə tamamladı. Onun xalqın birliyinə və həmrəyliyinə əsaslanan dövlətçilik modeli bu gün də müasir Azərbaycanın inkişafının əsas dayağı olaraq qalır. Ümummilli liderin "Dövlət müstəqilliyi bizim ən böyük sərvətimizdir" fikri bu gün hər bir azərbaycanlının inam və qürur mənbəyidir.

Beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın mövqeyinin möhkəmləndirilməsi ümummilli lider Heydər Əliyev diplomatiyasının əsas istiqamətlərindən biri olmuşdur. Ulu öndər Azərbaycanın xarici siyasətində milli maraqlara əsaslanan, şəffaf, ardıcıl və müdrik bir kurs müəyyənləşdirmişdir. O, "müvazinətli xarici siyasət" strategiyasını həyata keçirərək ölkəmizin həm qonşu region dövlətləri, həm də dünyanın aparıcı güc mərkəzləri ilə qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıq əsasında münasibətlər qurmasına nail olmuşdur.

Bu siyasət təkcə Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə tanınmasına deyil, həm də onun müstəqilliyinin qorunmasına və möhkəmləndirilməsinə yönəlmişdi. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən aparılan pragmatik və uzaqgörən diplomatik fəaliyyət nəticəsində Azərbaycan Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT), Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı (ATƏT), İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT), Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Namınə Təşkilat – GUAM, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT), MDB və digər beynəlxalq və regional təşkilatlarda fəal və bərabərhüquqlu üzv kimi təmsil olunmağa başladı. Azərbaycanın xarici siyasəti qlobal sabitlik və sülhə töhfə vermək məqsədi daşıyırdı və ulu öndər bu baxımdan balanslaşdırılmış münasibətlərin qurulmasına xüsusi önəm verirdi. Məhz ulu öndərin müəyyən etdiyi xarici siyasət kursu sayəsində Azərbaycan Avropa strukturlarına inteqrasiyanın ilk ciddi addımlarını atdı. Avropa Şurasına üzv qəbul edilməsi, Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq formatlarının yaranması və "Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi"nin imzalanması bu siyasətin uğurlarındandır. Bununla yanaşı, ABŞ, Rusiya, Çin, Türkiyə, İran və Avropa dövlətləri ilə strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması da Azərbaycanın geosiyasi çəkisini artırdı. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın xarici siyasəti yalnız diplomatik əlaqələrin qurulması ilə məhdudlaşmadı, eyni zamanda iqtisadi əməkdaşlıq, enerji təhlükəsizliyi, mədəni mübadilə və regional layihələrdə iştirak kimi sahələri də əhatə etdi. Nəticə etibarilə, ulu öndər Heydər Əliyevin düşünülmüş və uzaqgörən diplomatiyası Azərbaycanın dünya birliyində nüfuzlu, etibarlı və təşəbbüskar bir dövlət kimi

tanınmasında mühüm rol oynadı. Bu siyasət bu gün də uğurla davam etdirilir və Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki mövqeyi ildən-ilə daha da möhkəmlənir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin müasir Azərbaycan dövlətçiliyi qarşısındakı tarixi xidmətlərindən biri də milli ideologiyanın – azərbaycançılıq məfkuresinin formalaşdırılması və onun dövlət səviyyəsində tətbiqinə nail olunmasıdır. Ulu öndər bu ideologiyayı Azərbaycan xalqının həmrəyliyi, birliyi və ortaqlar sistemini əsas kimi təqdim etmiş, bu ideyanın ətrafında cəmiyyətin müxtəlif təbəqələrini birləşdirməyə müvəffəq olmuşdur. Onun rəhbərliyi ilə milli maraqlar ümumbəşəri dəyərlərlə vəhdətdə təqdim edilmiş, Azərbaycanın çoxmillətli, çoxkonfessiyalı cəmiyyət modeli azərbaycançılıq ideologiyası çərçivəsində yeni məzmun kəsb etmişdir. Azərbaycançılıq Ümummilli Liderin baxışında yalnız etnik mənsubiyyəti əks etdirən anlayış deyildi; bu, daha geniş bir siyasi-mənəvi platforma idi. O, bu ideologiyayı dövlətin təməl sütunlarından biri kimi formalaşdırdı və ölkədə yaşayan bütün xalqların – azərbaycanlılar, talışlar, ləzgilər, avarlar, ruslar, tatlar və digərlərinin milli, dini və mədəni müxtəlifliyini qoruyaraq, onların hamısını vahid və bərabər hüquqlu vətəndaşlıq prinsipi əsasında bir ideya ətrafında birləşdirdi. Bu yanaşma Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti institutlarının möhkəmlənməsinə, demokratik dəyərlərin təşəkkül tapmasına və milli həmrəyliyin güclənməsinə mühüm töhfə verdi. Ümummilli Lider azərbaycançılıq ideyasını həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq miqyasda təbliğ edərək, bu məfkurəni Azərbaycanın xarici siyasətinin və diaspor fəaliyyətinin əsas ideoloji istiqamətinə çevirdi. Onun təşəbbüsü ilə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların milli-mədəni birliyinin qorunması və Azərbaycan dövləti ilə əlaqələrinin gücləndirilməsi məqsədilə konseptual yanaşmalar irəli sürüldü. 2001-ci ildə Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı bu baxımdan azərbaycançılıq ideyasının zirvəsi və onun beynəlxalq səviyyədə təsdiqi kimi tarixə düşdü. Nəticə etibarilə, ümummilli lider Heydər Əliyevin irəli sürdüyü və möhkəmləndirdiyi azərbaycan-

çılıq ideologiyası müstəqil dövlətin milli ideoloji dayağına çevrildi. Bu ideologiya dövlətin strateji inkişaf konsepsiyalarında, təhsil siyasətində, mədəniyyət proqramlarında, o cümlədən qanunvericilikdə öz əksini tapdı. Azərbaycançılıq bu gün də müasir Azərbaycan Respublikasının ideoloji əsaslarından biri kimi öz aktuallığını qoruyub saxlayır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu ideya daha da inkişaf etdirilir, milli kimliyin və vətəndaş həmrəyliyinin müasir çağırışlara uyğun formalaşmasında əsas rol oynayır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin təhsil sahəsinə verdiyi önəm heç də təsadüfi deyildi. Ulu öndər dəfələrlə vurğulayırdı ki, "Təhsil hər bir xalqın gələcəyidir". Bu yanaşma onun dövlətçilik fəlsəfəsinin, xüsusilə insan kapitalının formalaşdırılması istiqamətində baxışlarının təməl prinsiplərindən birini təşkil edirdi. Ulu öndərin rəhbərliyi ilə təhsil sahəsi müstəqil Azərbaycanın inkişaf strategiyasında əsas prioritet istiqamətlərdən birinə çevrildi. O, yaxşı anlayırdı ki, savadlı, milli ruhda tərbiyə olunmuş, dünyagörüşü geniş gənclər olmadan müasir dövlət qurmaq mümkün deyil. Bu səbəbdən də təhsilin inkişafı üçün sistemli və ardıcıl islahatlar həyata keçirildi. Ümummilli Liderin təşəbbüsü ilə müstəqillik dövründə təhsil sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Təhsil sahəsində hüquqi-normativ baza yeniləndi, təhsilin məzmunu və idarəetmə strukturları təkmilləşdirildi. Ali təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazası gücləndirildi, müasir laboratoriyalar və informasiya texnologiyaları ilə təminat artırıldı. O, təhsilin keyfiyyətini yüksəltmək üçün dünya təcrübəsinin öyrənilməsinə və tətbiqinə xüsusi önəm verirdi. Gənclərin xarici ölkələrdə təhsil almaları üçün imkanların yaradılması da məhz ümummilli liderin strateji baxışlarının bir hissəsi idi. Bu məqsədlə müxtəlif beynəlxalq proqramlara qoşulmaqla yanaşı, dövlət səviyyəsində müvafiq mexanizmlər işə salındı və ilk dəfə sistemli xaricdə təhsil siyasətinin əsası qoyuldu. Ulu öndər Heydər Əliyevin təhsil sahəsinə bu diqqət, əslində, ölkənin gələcəyinə, milli təhlükəsizliyə, sosial inkişaf və iqtisadi modernləşməyə olan

strateji baxışının təzahürü idi. Onun müəyyən etdiyi bu kurs bu gün də Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilir və Azərbaycan təhsil sistemi dayanıqlı inkişaf yolunda irəliləyir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin mədəniyyət sahəsində apardığı siyasət milli-mənəvi dəyərlərə əsaslanaraq xalqın mənəvi intibahını hədəfləyirdi. O, Azərbaycan mədəniyyətini dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirmişdi. Ulu öndərin təşəbbüsü ilə musiqi, ədəbiyyat, teatr və təsviri sənət sahələrinə xüsusi diqqət göstərildi. Azərbaycanın zəngin mədəni irsi – muğamı, klassik musiqisi, poeziyası və incəsənəti dünya miqyasında tanındı. Milli dəyərlərin qorunması və gələcək nəsillərə ötürülməsi üçün mühüm institusional islahatlar həyata keçirildi. Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasını yalnız siyasi doktrina kimi deyil, milli birlik fəlsəfəsi kimi təqdim edirdi. Bu ideya cəmiyyətin bütün təbəqələrini birləşdirən ortaqlar dəyəri kimi qəbul edildi. Müxtəlif etnik və dini mənsubiyyətə malik vətəndaşların birliyini təmin edən bu fəlsəfə milli dövlətçiliyin ideoloji əsasını təşkil etdi. Ulu öndərin müəyyən etdiyi bu yol bu gün də davam etdirilir. Azərbaycançılıq ideyası hələ də milli həmrəyliyimizin əsas sütunu kimi öz aktuallığını saxlayır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi müdrikliyi və uzaqgörənliyi onun həyatının bütün mərhələlərində özünü göstərmişdir. Bu müdrikliyin ən bariz təzahürlərindən biri isə Azərbaycan dövlətçiliyinin davamlılığını təmin edəcək liderin – Prezident cənab İlham Əliyevin siyasi varisliyini vaxtında və strateji uzaqgörənliklə müəyyən etməsi oldu. Ulu öndər çox yaxşı bilirdi ki, dövlətin gələcəyi, milli maraqların qorunması və xalqın rifahı yalnız davamlı, ardıcıl və prinsipial siyasi kursla mümkün ola bilər. Məhz bu baxış bucağında Heydər Əliyev özündən sonra Azərbaycan xalqını etibarlı əllərə əmanət etdi. O, İlham Əliyevin intellektinə, siyasi hazırlığına, beynəlxalq təcrübəsinə və vətənpərvərliyinə dərinindən bələd idi və əmin idi ki, bu lider onun ideyalarını yaşadacaq, onları yeni dövrün tələblərinə uyğun inkişaf etdirəcək. 2003-cü ildən etibarən cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi

ilə ulu öndərin siyasi kursu uğurla davam etdirilir. Bu kursun əsas mahiyyəti xalqın maraqlarına söykənən müstəqil daxili və xarici siyasət, güclü dövlət və modern iqtisadiyyatın qurulması, xalq-iqtidar birliyinin qorunması və milli maraqların hər şeydən üstün tutulmasıdır. Son 21 ildə Azərbaycan regionun aparıcı siyasi güclərindən birinə çevrilmiş, beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş kimi tanınmışdır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz iqtisadi baxımdan dinamik inkişaf etmiş, iri infrastruktur layihələri həyata keçirilmiş, sosial rifah yüksəlmiş və hərbi güc baxımından regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Eyni zamanda, diplomatik sahədə balanslaşdırılmış və milli maraqlara əsaslanan siyasət yürüdülmüş, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Azərbaycan xalqı bu gün də ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarına sədaqətini qoruyur və bu ideyaların Prezident İlham Əliyev tərəfindən yeni şəraitdə həyata keçirilməsini böyük ruh yüksəkliyi ilə dəstəkləyir. Müasir dövrün çağırışlarına cavab verən, milli maraqlara əsaslanan və xalqın rifahına xidmət edən bu siyasi kursun nəticəsində Azərbaycan 2020-ci ildə tarixinin ən şanlı səhifəsini – Vətən müharibəsində əldə olunan Zəfəri yazdı. Məhz bu uzaqgörən liderlik irsi, illərlə təməli qoyulan güclü dövlət idarəçiliyi, milli ruh, xalq-iqtidar birliyi və möhkəm ordu quruculuğu nəticəsində Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad etdi. 2023-cü ildə Xankəndi də daxil olmaqla ölkənin tam suverenliyinin bərpası ulu öndərin ideyalarının praktik nəticəsidir. Bu Zəfərin təməlinə Heydər Əliyev siyasəti – milli maraqlara söykənən, müstəqilliyi əbədi və dönməz edən uzaqgörən strateji yanaşma dayanır. Azərbaycanın bu tarixi yüksəlişi təsadüf deyil, düşünülmüş, ardıcıl və xalqın iradəsinə əsaslanan milli liderliyin təntənəsidir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu siyasi yol daha da möhkəmlənir, yeni hədəflər müəyyən olunur və ölkəmiz qarşıdakı dövrlərdə daha böyük uğurlara imza atmağa hazır vəziyyətdədir. Bu gün Azərbaycan təkcə regionda deyil, global miqyasda söz sahibi olan bir dövlətdir və bu uğurların kökündə ulu öndərin qoyduğu möhkəm təməl dayanır.

Nəticə etibarilə, müasir Azərbaycan dövləti ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi iradəsinin, intellektual potensialının və xalqına olan sonsuz sevgisinin bəhrəsidir. Onun həyat yolu, dövlətçilik təfəkkürü və xidmətləri yalnız Azərbaycanın deyil, bütün regionun tarixində dərin iz buraxmışdır. Bu gün müstəqil Azərbaycan dövləti onun yaratdığı siyasi, hüquqi və ideoloji platforma üzərində inkişaf edir və gələcəyə inamla irəliləyir. Ulu Öndər Heydər Əliyev təkcə bir dövrün lideri deyil, zamanlar üstü bir şəxsiyyət, Azərbaycan dövlətçiliyinin əbədi rəmzidir. Bu gün Azərbaycan dünya miqyasında sabit, güclü və müstəqil dövlət kimi qəbul edilsə, bu, ilk növbədə ümummilli liderin uzaqgörən siyasəti, xalqına və dövlətinə sonsuz sevgisi sayəsində mümkün olmuşdur. Onun irsi yaşayır, yaşadılır və yeni nəsillərə örnək kimi təqdim olunur.